

Examenreglement mavo-havo-vwo

Schooljaar 2018 - 2019

GLANSRIJK
LEREN

Inhoudsopgave

Inleiding.....	4
Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen.....	5
1. Begripsbepalingen	5
2. Het eindexamen.....	5
3. Het eindexamen mavo (Artikel 22 Eindexamenbesluit VO)	6
4. Het eindexamen havo (Artikel 13 Eindexamenbesluit VO)	6
5. Het eindexamen vwo (Artikel 11 Eindexamenbesluit VO).....	7
6. Onregelmatigheden.....	8
7. Geschillen	9
8. Geheimhouding.....	9
Hoofdstuk 2: Het schoolexamen vwo/havo/ mavo	10
1. Het programma van toetsing en afsluiting	10
2. Cijfergeving.....	11
3. Rapportage	12
4. Afwezigheid.....	14
5. Herkansingsregeling	15
6. Overige bepalingen.....	16
Hoofdstuk 3: Het centraal examen	18
Hoofdstuk 4: Uitslag, herkansing C.E. en diplomering	22
Hoofdstuk 5: Overige bepalingen.	24
Bijlagen bij het examenreglement.....	27
Bijlage 1: De commissie van beroep:	27
Bijlage 2: De waarnemend directeur:.....	27
Bijlage 3: De secretaris van het examen	27
Bijlage 4: Belangrijke data 2018 - 2019	28
Bijlage 5: Data Centraal Examen 2019 tijdvak 1	30

Inleiding

In dit boekje vind je het examenreglement van het Dr.-Knippenbergcollege. Het examenreglement is gebaseerd op het [Eindexamenbesluit VO](#) van de Rijksoverheid. Voor een deel is het Eindexamenbesluit aangepast aan de situatie op het Dr.-Knippenbergcollege.

Het examenreglement geeft aan welke rechten en plichten de school kent op het gebied van het examen vwo, havo en mavo en welke jij als leerling hebt. Daarom is het belangrijk dat je dit reglement aandachtig leest en thuis bespreekt. Eventuele wijzigingen worden jaarlijks bekend gemaakt door middel van het uitreiken van een nieuw examenreglement. Bij het examenreglement hoort een 'Programma van toetsing en afsluiting', kortweg PTA genoemd. Aan de hand van het PTA kun je precies nagaan wat er het komende jaar van je verwacht wordt. Het PTA wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld.

Het examen bestaat uit twee delen:

1. Een schoolexamen (SE), dat voor het vwo in het vierde, vijfde en zesde leerjaar, voor de havo tijdens het vierde en vijfde leerjaar en voor de mavo tijdens het derde en vierde leerjaar wordt afgenomen.
2. Een centraal examen (CE) dat wordt afgenomen voor het vwo aan het einde van het zesde leerjaar, voor de havo aan het einde van het vijfde leerjaar en voor de mavo aan het einde van het vierde leerjaar.

In het programma van toetsing en afsluiting (PTA) wordt beschreven:

- welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst,
- welke leerstof in welk onderdeel wordt getoetst,
- de vorm waarin de leerstof getoetst wordt,
- wanneer de toetsen worden afgenomen en wanneer de opdrachten moeten worden ingeleverd,
- wat de duur is van de toetsen;
- wat de weging is van de verschillende onderdelen,
- welke onderdelen van het schoolexamen herkanst mogen worden,
- welke hulpmiddelen zijn toegestaan.

Het examenreglement en het PTA zijn te vinden via de [portal](#) van de school. De cijfers zijn digitaal via Magister in te zien.

Dhr. R. Aarts
Directielid

Hoofdstuk 1: Algemene bepalingen

1. Begripsbepalingen

- 1.1. Onder bevoegd gezag wordt verstaan: de Raad van Bestuur van Ons Middelbaar Onderwijs (OMO). Het bevoegd gezag mandateert zijn verantwoordelijkheid aan de rector. De rector mandateert de directeur van de school.
- 1.2. Onder directeur wordt bij diens afwezigheid verstaan: de waarnemend directeur¹.
- 1.3. Onder de commissie van beroep wordt verstaan: de rector. Het adres is vermeld in bijlage 1 van dit reglement.
- 1.4. Onder de examencommissie wordt verstaan: de directeur, de secretaris van het eindexamen en de examinatoren van de desbetreffende kandidaat.
- 1.5. De naam van de directeur staat vermeld in bijlage 2.
- 1.6. De naam van de secretaris van het examen staat vermeld in bijlage 3.
- 1.7. Onder vakken wordt verstaan: vakken en andere programmaonderdelen.
- 1.8. Onder profielwerkstuk wordt verstaan: het in artikel 3.1, 4.1 en 5.1 bedoelde profielwerkstuk.
- 1.9. Onder toets wordt verstaan: een toets met schriftelijke of mondelinge, open of gesloten vragen, dan wel een praktische toets.

2. Het eindexamen

- 2.1. Het [Eindexamenbesluit VO](#) mavo-havo-vwo is van toepassing. Het ligt ter inzage bij de afdelingsleider en bij de secretaris van het eindexamen.
- 2.2. Het examen wordt afgenomen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag mandateert zijn verantwoordelijkheid aan de rector van de school. De rector mandateert het gezag aan de directeur van de school. Het bevoegd gezag kan een besluit van de rector ongedaan maken, als gebleken is, dat het formeel niet op correcte wijze tot stand is gekomen. Het bevoegd gezag kan een besluit van de rector terugverwijzen met het verzoek het in heroverweging te nemen. Het bevoegd gezag kan in uitzonderlijke gevallen een besluit van de rector op inhoudelijke gronden ongedaan maken door eigen contraire beslissing. Het bevoegd gezag kan in zeer uitzonderlijke gevallen het mandaat intrekken.
- 2.3. Het examen wordt afgenomen door de directeur en de examinatoren.
- 2.4. Het schoolexamen wordt afgenomen vanaf het vierde leerjaar op vwo-havo en vanaf het derde leerjaar op mavo. Het centraal examen wordt afgenomen in het hoogste leerjaar.

---

¹ Waarnemend directeur zal verder in het reglement directeur genoemd worden om de leesbaarheid te vergroten.

- 2.5. Het examenreglement en het PTA worden door de school vóór 1 oktober ter beschikking gesteld aan de kandidaten en toegezonden aan de inspecteur.

3. Het eindexamen mavo ([Artikel 22 Eindexamenbesluit VO](#))

- 3.1. Het eindexamen mavo (= vmbo theoretische leerweg), genoemd in artikel 10 van de wet, omvat in elk geval:
- de vakken die het gemeenschappelijk deel ingevolge [artikel 10, vijfde lid, van de wet](#), omvat,
  - de twee vakken die het profieldeel ingevolge [artikel 10, zesde lid, van de wet](#) omvat, waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk,
  - in het vrije deel twee nog niet in het profieldeel gekozen vakken, bedoeld onderscheidenlijk genoemd in [artikel 10, zevende lid, onderdelen a en b, van de wet](#), met dien verstande dat het profieldeel en het vrije deel tezamen ten minste twee vakken omvatten die geen moderne taal zijn, en
  - de rekentoets.
- 3.2. Een kandidaat mag in één extra vak boven het voorgeschreven aantal vakken examens afleggen. De school kan hieraan voorwaarden verbinden.

4. Het eindexamen havo ([Artikel 13 Eindexamenbesluit VO](#))

- 4.1. Het eindexamen havo omvat:
- de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in [Artikel 26c, eerste lid, Inrichtingsbesluit WVO](#), (Wet op het Voortgezet Onderwijs),
  - de vakken en van het profieldeel van een van de profielen, genoemd in [Artikel 26c, tweede lid t/m vijfde lid, Inrichtingsbesluit WVO](#), waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk en
  - vakken en andere programmaonderdelen van het vrije deel van elk profiel, genoemd in [Artikel 26c, zesde lid, Inrichtingsbesluit WVO](#), die samen overeenkomen met een normatieve studielast van tenminste 320 uren zoals geldend voor de scholen voor havo, met dien verstande dat door de rector vast te stellen vakken en andere programmaonderdelen onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover de Minister van Onderwijs daarvoor goedkeuring heeft verleend, en
  - de rekentoets
  - Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
  - Het schoolexamen havo omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen. Het profielwerkstuk op één vak of – als de school daarvoor kiest – twee of meer vakken betrekking. Het vak of de vakken waarop het

werkstuk betrekking heeft, maakt/maken onderdeel uit van het totale pakket van de leerling. Het profielwerkstuk hoeft dus niet per se op één of meer vakken uit het profieldeel betrekking te hebben. Wel moet altijd ten minste één groot vak betrokken zijn. Een groot vak heeft op de havo een omvang van minimaal 320 uur.

- 4.2. Een kandidaat mag in meer dan het voorgeschreven aantal vakken examens afleggen. De school kan hieraan voorwaarden verbinden.

5. Het eindexamen vwo ([Artikel 11 Eindexamenbesluit VO](#))

- 5.1. Het eindexamen vwo omvat:

- a. de vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel, genoemd in [Artikel 26b, eerste lid, Inrichtingsbesluit WVO](#), (Wet op het Voortgezet Onderwijs),
- b. de vakken van het profieldeel van een van de profielen, genoemd in, [Artikel 26b, derde lid t/m zesde lid, Inrichtingsbesluit WVO](#) , waaronder tevens begrepen een profielwerkstuk en
- c. vakken en andere programmaonderdelen van het vrije deel van elk profiel, genoemd in [Artikel 26b, zevende lid, Inrichtingsbesluit WVO](#), die samen overeenkomen met een normatieve studielast van tenminste 440 uren zoals geldend voor de scholen voor vwo, met dien verstande dat door de rector vast te stellen vakken en andere programmaonderdelen onderdeel zijn van het eindexamen uitsluitend voor zover de Minister van Onderwijs daarvoor goedkeuring heeft verleend.
- d. de rekentoets
- e. Het eindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
- f. Het schoolexamen vwo omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen. Het profielwerkstuk heeft op één vak of – als de school daarvoor kiest – twee of meer vakken betrekking. Het vak of de vakken waarop het werkstuk betrekking heeft, maakt/maken onderdeel uit van het totale pakket van de leerling. Het profielwerkstuk hoeft dus niet per se op één of meer vakken uit het profieldeel betrekking te hebben. Wel moet altijd tenminste één groot vak betrokken zijn. Een groot vak heeft op het vwo een omvang van minimaal 440 uur.

- 5.2. Een kandidaat mag in meer dan het voorgeschreven aantal vakken examens afleggen. De school kan hieraan voorwaarden verbinden.

6. Onregelmatigheden.

- 6.1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de directeur maatregelen nemen.
- 6.2. De maatregelen bedoeld in het eerste lid die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden kunnen zijn:
- het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen,
  - het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer zittingen van het schoolexamen of het centraal examen,
  - het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
  - het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de waarnemend directeur aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgend tijdvak van het centraal examen, dan wel ten overstaan van de staatsexamencommissie.
- 6.3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid (6.2.) wordt genomen, hoort de directeur de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De directeur deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid (6.4.). De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie.
- 6.4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de commissie van beroep (zie ook [Klachtenregeling OMO](#)). Van de commissie van beroep mag de directeur en de eventueel betrokken examinator geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen drie dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken of het beroep gegrond is, tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen, onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, de directeur en aan de inspectie.

7. Geschillen

- 7.1. Indien een kandidaat bezwaar heeft t.a.v. de beoordeling van een onderdeel van een schoolexamen of t.a.v. de gang van zaken bij het schoolexamen, dan maakt de kandidaat dit kenbaar bij de examinerator en tracht met hem tot overeenstemming te komen. Lukt dit niet, dan is er sprake van een geschil.
- 7.2. De kandidaat doet binnen 5 werkdagen na het ontstaan van het geschil een schriftelijk verzoek bij de afdelingsleider.
- 7.3. De afdelingsleider doet een onderzoek naar het geschil. De desbetreffende partijen worden door de afdelingsleider gehoord, voordat er een uitspraak komt. Een kandidaat kan zich laten bijstaan door een door hem aan te wijzen meerderjarig persoon.
- 7.4. De afdelingsleider doet uitspraak binnen 10 schooldagen nadat het geschil bij de afdelingsleider aan de orde gesteld.
- 7.5. Indien een kandidaat bezwaar heeft met de uitspraak van de afdelingsleider verwijzen wij naar de volgende site: [Klachtenregeling OMO](#)

8. Geheimhouding

- 8.1. Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van dit reglement en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijze moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit reglement de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.
- 8.2. In alle gevallen waarin het examenreglement niet voorziet, beslist de directeur.
- 8.3. Indien regels van dit reglement in tegenspraak zijn met het [Eindexamenbesluit VO](#), prevaleert het [Eindexamenbesluit VO](#).

Hoofdstuk 2: Het schoolexamen vwo/havo/ mavo

De in dit hoofdstuk opgenomen regelingen zijn van toepassing voor alle leerstofonderdelen, dus ook om die leerstofonderdelen die niet in het examendossier zijn opgenomen.

1. Het programma van toetsing en afsluiting

- 1.1. De directeur stelt jaarlijks voor 1 oktober, per leerjaar, een programma van toetsing en afsluiting (PTA) voor het schoolexamen vast. Het totale PTA is de som van de programma's over de afzonderlijke leerjaren.
- 1.2. In het PTA wordt, per vak, per leerjaar, aangegeven de regeling ten aanzien van:
  - a. het aantal toetsen dat wordt afgenomen.
  - b. de stof waarop de toetsen betrekking hebben.
  - c. de wijze waarop de toetsen worden afgenomen.
  - d. het gewicht dat aan de toetsen wordt toegekend.
  - e. de maximale tijdsduur waarin de toetsen worden afgenomen.
  - f. het aantal praktische toetsen (voor zover van toepassing).
  - g. het handelingsdeel (voor zover van toepassing).
  - h. Toegestane hulpmiddelen
- 1.3. In uitzonderlijke gevallen kan vanwege omstandigheden het PTA worden aangepast. Kleine aanpassingen in de leerstofinhoud van een toets worden tijdig door de docent mondeling aan de leerlingen meegedeeld. Bij grote aanpassingen, zoals het verplaatsen van toetsen, worden ouders en leerlingen schriftelijk geïnformeerd.
- 1.4. Per vak en per leerjaar wordt in het PTA aangegeven, welke handelingsdelen voor het betreffende vak worden gevraagd. Tevens wordt aangegeven op welke datum deze handelingsdelen of essentiële onderdelen hiervan uiterlijk moeten zijn ingeleverd. Daarna kan het betreffende werk in principe niet meer ingeleverd worden. De afdelingsleider/ docent brengt de ouders schriftelijk op de hoogte van dit feit en neemt maatregelen die er toe leiden dat de kandidaat het werk alsnog inlevert. Het niet inleveren van (delen van) handelingsdelen heeft gevolgen ten aanzien van de bevordering (zie [portal](#)) of het deelnemen aan het centraal examen. Zie ook artikel 4 van dit hoofdstuk.
- 1.5. Uiterlijk 1 oktober van het eindexamenjaar wordt middels het examenreglement en het PTA de datum aangegeven waarop het profielwerkstuk ter beoordeling moet worden ingeleverd. Bij de beoordeling wordt ook de presentatie betrokken. De presentatie dient de vorm te hebben van een schriftelijk verslag, een presentatie, een videoverslag of een posterpresentatie. De data van de presentatie staan in bijlage 4.
- 1.6. Het schoolexamen wordt afgesloten uiterlijk een week voor de aanvang van het centraal examen. In een uitzonderlijk geval kan de directeur de kandidaat

toestemming verlenen het schoolexamen af te sluiten uiterlijk vier dagen voor de aanvang van het centraal examen. De examinerator bepaalt of dit mondeling dan wel schriftelijk geschiedt.

- 1.7. Alle kandidaten zijn verplicht, alle voor hen vastgestelde proeven van het schoolexamen, zoals vastgelegd in het PTA, af te leggen. Op een kandidaat, die zich aan enig onderdeel van het schoolexamen onttrekt of zonder geldige reden bij een onderdeel van het schoolexamen afwezig is, zijn de bepalingen van hoofdstuk 2 artikel 4 van toepassing.
- 1.8. De globale tijdstippen van afname van de toetsen worden jaarlijks uiterlijk 1 oktober aan de kandidaten bekendgemaakt. Het precieze tijdstip van afname wordt tenminste 5 schooldagen voor de afname van de toets aan de kandidaten medegedeeld.

2. Cijfergeving

- 2.1. In de leerjaren 4 en 5 vwo, 4 havo en 3 mavo afzonderlijk, wordt voor de meeste vakken (zie het PTA) uit de cijfers voor toetsen een eindcijfer toetsen berekend, en wordt uit de cijfers voor de praktische opdrachten een eindcijfer praktische opdrachten berekend. In het PTA wordt aangegeven hoe deze berekeningen plaatsvinden. De bedoelde eindcijfers worden bepaald op 1 decimaal, waarbij de afronding plaatsvindt conform artikel 2.3. Deze eindcijfers worden in het examendossier bewaard. In het PTA dat betrekking heeft op de leerjaren 6 vwo, 5 havo en 4 mavo wordt aangegeven hoe deze eindcijfers van toetsen en eindcijfers voor praktische opdrachten tezamen met de cijfers voor toetsen en praktische opdrachten van het hoogste leerjaar leiden tot het eindcijfer schoolexamen.² Voor vakken die uitsluitend met een schoolexamen worden afgesloten wordt voor de berekening van het eindcijfer schoolexamen eerst het gewogen gemiddelde bepaald tot op 1 decimaal, waarna afronding plaatsvindt tot een heel cijfer (is het cijfer achter de komma 5 of hoger, dan naar boven afronden, anders naar beneden).
- 2.2. Indien, voor enig vak, het eindcijfer schoolexamen een gewogen gemiddelde van de eindcijfers voor toetsen en praktische opdrachten is, worden bij de berekening van het eindcijfer schoolexamen eerst de afzonderlijke eindcijfers voor toetsen en praktische opdrachten berekend op 1 decimaal.

---

² Opmerking: Uit de eindcijfers voor toetsen en eindcijfers voor praktische opdrachten per leerjaar wordt ook per vak een totaaljaarcijfer berekend, dat bepalend is voor de overgang. Dit jaarcijfer wordt verder niet in het examendossier opgenomen. Per vak wordt in het PTA wel aangegeven hoe de berekening van het jaarcijfer tot stand komt. Daarbij wordt uitgegaan van de tot op 1 decimaal berekende eindcijfers voor toetsen en praktische opdrachten. Hieruit ontstaat een jaarcijfer op 1 decimaal. Dit cijfer wordt afgerond tot een heel cijfer (is het cijfer achter de komma 5 of hoger, dan afronden naar boven, anders naar beneden). Indien een vak uitsluitend theoretische toetsen kent, dan wordt bij de berekening van het jaarcijfer aan de praktische opdrachten de gewichtswaarde 0 toegekend.

- 2.3. Indien afronding moet plaatsvinden, om een cijfer bestaande uit één decimaal te creëren, dan wordt deze decimaal met 1 verhoogd, indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is (6,45 wordt 6,5; 6,44 wordt 6,4).
- 2.4. In afwijking van artikel 2.1. worden culturele- en kunstzinnige vorming (6 vWo), lichamelijke opvoeding, levensbeschouwing (alleen vwo en havo) en het profielwerkstuk (alleen mavo) beoordeeld met een kwalificatie (goed, voldoende of onvoldoende). Deze beoordeling gaat mede uit van de mogelijkheden van de leerlingen en geschiedt op de grondslag van het voldoende afsluiten van de desbetreffende deelvakken, zoals blijkend uit het examendossier.
- Let op!** Met ingang van schooljaar 2017-2018 wordt op 4 havo en 4 vWo (en dus voor schooljaar 2018 – 2019 ook voor vWo 5 en havo 5) het vak culturele- en kunstzinnige vorming beoordeeld met een cijfer. Dit houdt in dat ckv, naast het profielwerkstuk en maatschappijleer, voor havo 5 een onderdeel is van het combinatie cijfer. Voor vWo 6 geldt nog de oude regeling.
- 2.5. Het profielwerkstuk vwo-havo wordt beoordeeld met een cijfer, dat meedoet in het combinatiecijfer. Het combinatiecijfer wordt voor havo samengesteld uit het profielwerkstuk en het vak maatschappijleer en het vak culturele- en kunstzinnige vorming. Het combinatiecijfer wordt voor vwo 6 samengesteld uit het profielwerkstuk en het vak maatschappijleer. Elk van deze cijfers telt even zwaar mee. Voor het berekenen van het combinatiecijfer worden de op de cijferlijst vermelde afgeronde cijfers (bestaande uit gehele getallen) gemiddeld. Vervolgens wordt het gemiddelde weer afgerond op het nabij liggende gehele getal: 5,5 wordt dus een 6 en 5,45 een 5. Voor de afzonderlijke vakken, die samen het combinatiecijfer vormen, mag niet het cijfer drie of lager zijn gehaald, dan is de leerling gezakt.
- 2.6. Indien een kandidaat in een vak door twee of meer examinatoren is geëxamineerd, bepalen dezen in onderling overleg het cijfer voor het schoolexamen. Zij nemen daarbij tot uitgangspunt de regels die hieromtrent geformuleerd zijn in het PTA en die aangeven op welke wijze het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt. Komen zij niet tot overeenstemming, dan beslist de directeur na overleg met de betrokken examinatoren.

3. Rapportage

- 3.1. Na elke periode krijgt de leerling een digitale tussenrapportage³ waarop een voorlopige stand van zaken gerapporteerd wordt. Op de digitale tussenrapportage staan periodecijfers en voorlopige jaarcijfers vermeld. Aan de cijfers kunnen geen rechten ontleend worden. De exacte berekening en de weging van de diverse onderdelen zijn vermeld in het PTA. Als nog niet alle

³ Alleen na periode 3 zal er een rapport verschijnen op papier

- onderdelen van het PTA uit een bepaalde periode zijn afgehandeld, kan achteraf het periodecijfer nog veranderd worden.
- 3.2. Aan de samenstelling van het rapport wordt de grootst mogelijk zorg besteed. Mochten er desondanks foutieve cijfers op het rapport staan door bijvoorbeeld rekenfouten of invoerfouten, worden deze fouten met terugwerkende kracht hersteld. Aan foutief vermelde cijfers kunnen geen rechten worden ontleend. Van alle leerlingen wordt verwacht dat zij de cijfers op het rapport controleren en dat zij fouten, zowel voor de leerling voordelig als nadelig, melden aan de vakdocent en de afdelingsleider. De termijn waarbinnen deze fouten moeten worden gemeld is afhankelijk van het soort rapport.
- 3.2.1. Voor de tussenrapportages geldt dat de leerling binnen *vijf schooldagen* aan de vakdocent en de afdelingsleider moet melden dat er een foutief cijfer op het rapport vermeld staat.
- 3.2.2. Aan het einde van het schooljaar is er de gelegenheid om op school de toetsen van de laatste toetsweek in te zien en cijfers op te halen. Voor leerlingen is dit een *verplichte* schoolactiviteit. Indien een leerling het niet eens is met beoordeling en/of bij foutief vermelde cijfers, dient de leerling dit direct te melden bij de vakdocent en de afdelingsleider. Na dit moment liggen de resultaten vast en wordt er in de rapportvergadering op basis van deze resultaten besloten of de leerling al dan niet bevorderd wordt naar het volgende leerjaar. Mocht een leerling constateren dat er op het eindrapport nog fouten staan, dient hij/zij dezelfde dag contact op te nemen met de afdelingsleider.
- 3.2.3. De examenkandidaten krijgen na afronding van de Schoolexamens een overzicht van de Schoolexamencijfers. De datum is vermeld in bijlage 4. Indien deze cijferlijst volgens de leerling nog fouten bevat moet hij/zij dezelfde dag nog contact opnemen met de afdelingsleider. Na deze dag worden de cijfers naar de inspectie verstuurd. Er kan dan niets meer aan de Schoolexamencijfers gewijzigd worden.
- 3.3. Het eindcijfer van het schoolexamen voor vakken die ook nog centraal examen hebben wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
- 3.4. Voor de aanvang van het centraal examen maakt de directeur aan de kandidaat bekend, voor zover van toepassing:
- welke cijfers zijn behaald voor het schoolexamen.
  - de beoordeling van vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
  - de beoordeling van het profielwerkstuk.

4. Afwezigheid

- 4.1. Wanneer een kandidaat verhinderd is aan één of meerdere onderdelen van het schoolexamen deel te nemen, dient dit zo mogelijk van tevoren, maar in ieder geval zo snel mogelijk, te worden meegedeeld. Deze melding dient te geschieden bij de afdelingsleider. In geval van ziekmelding van een kandidaat heeft de directeur het recht een controlerend geneesheer in te schakelen dan wel een huisbezoek bij de betreffende kandidaat af te (laten) leggen. De kandidaat en zijn/haar ouders moeten op overtuigende wijze kunnen aantonen dat hij/zij om een geldige reden verhinderd was.
- 4.2. Leerlingen van de niet-eindexamenklassen die tijdens de toetsweek of daarbuiten door ziekte of anderszins met geldige reden een toets hebben gemist, halen deze toets in op de dag van herkansing die bij de betreffende toetsweek hoort. Het herkansingswerk telt voor deze leerlingen dus als zijnde de reguliere toets. Zie voor herkansingsregeling hoofdstuk 5.
- 4.3. Leerlingen van de eindexamenklassen die tijdens de toetsweek of daarbuiten door ziekte of anderszins met geldige reden een toets hebben gemist, halen deze toets in op de dag van herkansing die bij de betreffende toetsweek hoort. Het herkansingswerk telt voor deze leerlingen dus als zijnde de reguliere toets. Zie voor herkansingsregeling hoofdstuk 5.
- 4.4. Indien een kandidaat om een geldige reden, zulks ter beoordeling van de afdelingsleider, een onderdeel van een schoolexamen buiten de toetsweken heeft gemist, meldt hij/zij zich bij de betreffende vakdocent en bij de afdelingsleider. De melding dient uiterlijk de eerste les in het betreffende vak na terugkomst te geschieden. Wie verzuimt zich op deze wijze voor het vaststellen van een nieuwe datum te melden, krijgt voor het gemiste onderdeel het cijfer 1, tenzij de directeur anders beslist. Deze regeling is ook van toepassing op het (niet op tijd) inleveren van praktische opdrachten op de daarvoor in het PTA vermelde data.
- 4.5. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd het schoolexamen tijdig af te ronden, wordt hem de gelegenheid gegeven het schoolexamen af te sluiten uiterlijk vier dagen voor de aanvang van het tweede tijdvak van het centraal examen (de examinator bepaalt, of dit mondeling dan wel schriftelijk geschiedt). In laatstgenoemd geval mag de kandidaat geen centraal examen doen in het desbetreffende vak of de desbetreffende vakken gedurende het eerste tijdvak van het centraal examen, maar wel in de andere vakken of het andere vak.
- 4.6. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd het schoolexamen tijdig voor de aanvang van het tweede tijdvak van het centraal examen af te sluiten, mag hij geen centraal examen doen in het desbetreffende vak of de desbetreffende vakken gedurende het tweede tijdvak van het centraal examen.

- 4.7. Kandidaten die zich willen opgeven voor het rijexamen dienen bij de secretaris van het eindexamen een verklaring te halen van tijden waarop ze voor het rijexamen niet beschikbaar zijn vanwege het schoolexamen of centraal examen.

5. Herkansingsregeling

5.1. *Herkansing van toetsen eindexamenklassen.*

- 5.1.1. Voor herkansing komen uitsluitend de toetsen die gedurende het eindexamenjaar worden afgenomen in aanmerking.
- 5.1.2. Een kandidaat mag tweemaal een herkansing doen: eerste herkansing na periode 1 en tweede herkansing na periode 2. Voor de herkansing van elke periode komt één onderdeel van één vak uit die periode in aanmerking. De examinator bepaalt of dit mondeling dan wel schriftelijk geschiedt.
- 5.1.3. In het PTA is per vak vermeld, welke toetsen voor herkansing in aanmerking komen, dan wel welke toetsen voor herkansing zijn uitgesloten.
- 5.1.4. Het hoogste van de cijfers behaald voor het onderdeel en de herkansing van dat onderdeel geldt.
- 5.1.5. Leerlingen die in het vak waarvoor ze herkansing vragen gedurende het schooljaar twee of meerdere keren uit de les zijn verwijderd kunnen voor dat vak hun recht op herkansing voor de eerstvolgende herkansingsperiode verliezen (te beoordelen door de afdelingsleider). De directeur kan hierbij worden aangemerkt als beroepsinstantie.
- 5.1.6. Leerlingen die een of meer lessen zonder geldige reden (te beoordelen door de afdelingsleider) hebben verzuimd, kunnen voor alle vakken hun recht op herkansing voor de eerstvolgende herkansingsperiode verliezen. De directeur kan hierbij als beroepsinstantie worden aangemerkt.
- 5.1.7. Leerlingen die zonder geldige reden (dit ter beoordeling van de afdelingsleider) verzuimd hebben handelingsdelen vóór of uiterlijk op de in het PTA vermelde data in te leveren, kunnen daardoor het recht van herkansing van het betreffende vak voor de eerstvolgende herkansingsperiode verliezen. De directeur kan hierbij worden aangemerkt als beroepsinstantie. Onverminderd deze maatregel blijft artikel 4 van kracht.
- 5.1.8. Leerlingen die bij een onderdeel van het schoolexamen met een weliswaar geldige reden afwezig zullen zijn, maar verzuimen deze afwezigheid tijdig (dit ter beoordeling van de directeur) te melden, verliezen hun recht op herkansing.
- 5.1.9. Wie bij de herkansing niet aanwezig kan zijn, verliest het recht op herkansing (tenzij de directeur anders beslist).

5.2. Herkansing van toetsen voor de leerjaren 3 Mavo, 4 Havo, 4 en 5 Vwo.

- 5.2.1. Na afloop van periode 1, en periode 2 heeft een leerling het recht om één vak dat in de betreffende periode of daarbuiten is getoetst te herkansen. De laatste toetsweek kent geen herkansingen.
- 5.2.2. Het hoogste van de cijfers, behaald voor het onderdeel en de herkansing van dat onderdeel, geldt.
- 5.2.3. Leerlingen die in het vak waarvoor ze herkansing vragen gedurende het schooljaar twee of meerdere keren uit de les zijn verwijderd kunnen voor dat vak hun recht op herkansing voor de eerstvolgende herkansingsperiode verliezen, dit ter beoordeling van de afdelingsleider. De directeur kan hierbij worden aangemerkt als beroepsinstantie.
- 5.2.4. Leerlingen die zonder geldige reden (te beoordelen door de afdelingsleider) een of meerdere lessen hebben verzuimd, verliezen voor alle vakken het recht van herkansing. De directeur kan hierbij als beroepsinstantie worden aangemerkt.
- 5.2.5. Leerlingen die zonder geldige reden (dit ter beoordeling van de afdelingsleider) verzuimd hebben één of meerdere handelingsdelen vóór of uiterlijk op de in het PTA vermelde data in te leveren, verliezen daardoor het recht van herkansing voor dat vak voor de eerstvolgende herkansingsperiode. De directeur kan hierbij worden aangemerkt als beroepsinstantie. Onverminderd deze maatregel blijft artikel 4 van kracht.
- 5.2.6. Wie bij de herkansing niet aanwezig kan zijn, verliest het recht op herkansing (tenzij de directeur anders beslist).

6. Overige bepalingen

- 6.1. **Frauderegeling**
Bij de constatering van fraude door de docent of surveillant wordt de afdelingsleider ingelicht. De afdelingsleider doet onderzoek. Op basis van het onderzoek wordt een oordeel uitgesproken. Bij vastgestelde fraude wordt het cijfer 1,0 voor de toets gegeven. Indien het een herkansbare toets is mag de leerling gebruik maken van de herkansingsregeling. Mocht de leerling kiezen om de toets te herkansen vervalt de mogelijkheid van herkansing in een ander vak. In het geval van fraude bij een herkansing mag de afdelingsleider de mogelijkheid benutten om het oorspronkelijke resultaat te middelen met een 1,0 voor de herkansing.
- 6.2. Indien en voor zover het schoolexamen in een vak op mondelinge wijze plaatsvindt, geschiedt dit desgewenst in aanwezigheid van een andere docent, bij voorkeur uit hetzelfde vak. De vaststelling van het cijfer voor deze proef geschiedt door de examinerator evt. na overleg met de bijzitter.
- 6.3. Voor mondelinge toetsen mag een docent een geluidsopname maken van de toets.

- 6.4. De docent corrigeert het gemaakte werk conform het toetsbeleid.
- 6.5. Wanneer een kandidaat op een bepaalde dag in het kader van het schoolexamen een toets, presentatie, etc. heeft, ontslaat dit hem niet van de verplichting, de overige lessen van die dag te volgen en de overige op die dag betrekking hebbende opdrachten uit te voeren.
- 6.6. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de directeur vastgestelde vorm.
- 6.7. Onderdelen van het schoolexamen die schriftelijk worden afgenomen in het hoogste leerjaar, inclusief normering, alsmede het profielwerkstuk, worden door de docent bewaard gedurende tenminste 6 maanden na het centraal examen.
- 6.8. Schriftelijke onderdelen van het schoolexamen die vóór het hoogste leerjaar worden afgenomen, worden door de kandidaten/docenten bewaard tot na afloop van het centraal examen.
- 6.9. De in artikel 2.1 genoemde eindcijfers toetsen en praktische opdrachten alsmede de gedurende het hoogste leerjaar behaalde cijfers voor toetsen en praktische opdrachten worden door de secretaris van het examen bewaard tenminste 6 maanden na het schoolexamen. Dit geldt ook voor de overige resultaten die van invloed zijn op het schoolexamen (zoals profielwerkstuk). Met in acht name van hetgeen in artikel 6 hoofdstuk 1 is vermeld, zijn deze cijfers en resultaten na vaststelling ervan door de examinator, definitief.

Hoofdstuk 3: Het centraal examen

1. De directeur draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend, met dien verstande dat per lokaal twee toezichthouders aanwezig zijn bij 1 t/m 50 kandidaten, 3 toezichthouders bij 51 t/m 75 kandidaten, 4 toezichthouders bij 76 t/m 125 kandidaten en 5 toezichthouders bij meer dan 125 kandidaten.
2. Het is een toezichthouder niet toegestaan andere werkzaamheden te verrichten dan toezicht houden. Hij mag tijdens het toezicht geen hinderlijke activiteiten ontplooien.
3. De toezichthouders controleren voor de zitting, of iedere kandidaat aanwezig is. Indien dat niet het geval is, waarschuwen zij de afdelingsleider of de secretaris van het examen.
4. De toezichthouders maken over het verloop van de zitting proces-verbaal op. Op dat proces-verbaal noteren zij de eventuele onregelmatigheden, het tijdstip van aankomst van de kandidaten die te laat komen en het tijdstip van vertrek van alle kandidaten die voor het einde van de zitting het lokaal verlaten. Onmiddellijk na de zitting overhandigen zij het proces-verbaal aan de afdelingsleider of de secretaris van het examen.
5. De processen-verbaal worden zes maanden bewaard door de secretaris van het examen.
6. Bijzondere omstandigheden voor en/of tijdens het examen.
- 6.1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij een of meer toetsen aanwezig te zijn, pleegt de kandidaat, indien mogelijk, voor het centraal examen of een of meer zittingen daarvan overleg met de afdelingsleider of de secretaris van het examen. De afdelingsleider of de secretaris van het examen wijst de kandidaat erop, dat het eenmaal gemaakte werk - en hiertoe behoort ook het werk dat een gedeelte van de opgaven van een zitting betreft - zijn geldigheid behoudt. Indien de afdelingsleider of de secretaris van het examen in overleg met de kandidaat vaststelt dat de kandidaat niet in staat is aan het centraal examen of een of meer zittingen daarvan deel te nemen, wordt de kandidaat verwezen naar het tweede tijdvak. Zie [Artikel 45 Eindexamenbesluit VO](#)
- 6.2. Een kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de toezichthouder of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten. Indien de kandidaat het werk na enige tijd hervat, kan na overleg met de afdelingsleider of de secretaris van het examen, de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de directeur beslissen dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de directeur het gemaakte werk ongeldig verklaart, in het tweede tijdvak opnieuw aan de desbetreffende zitting deelnemen. [Artikel 45 Eindexamenbesluit VO](#).

- 6.3. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de zitting worden toegelaten. Hij levert zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt. Kandidaten die meer dan een half uur na de aanvang van de zitting aankomen, mogen niet meer deelnemen aan de zitting. Bij een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, kunnen zij voor dit vak verwezen worden naar het tweede tijdvak. Op de overige zittingen van het eerste tijdvak dienen zij wel te verschijnen. Indien de reden niet geldig wordt verklaard, vindt ontzegging plaats. Tegen de beslissing van de directeur is beroep mogelijk. Zie artikel 6.4 van hoofdstuk 1.
7. Tijdens het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen van welke aard ook, aangaande de opgaven gedaan.
8. Gedurende een uur vanaf de aanvang van een zitting worden de opgaven niet buiten het examenlokaal gebracht.
9. Het werk wordt uitsluitend gemaakt op papier, verstrekt door de school, tenzij door de centrale examencommissie ander papier is verstrekt. De kandidaten mogen uitsluitend gebruik maken van kladpapier dat verstrekt is door de school.
10. Het gebruik van hulpmiddelen is de kandidaten verboden met uitzondering van die waarvan het gebruik door de centrale examencommissie is toegestaan. Het is de kandidaten niet toegestaan, verboden hulpmiddelen⁴ mee te nemen in het examenlokaal. Hetzelfde geldt voor tassen e.d. Hulpmiddelen waarvan het gebruik door de centrale examencommissie is toegestaan, dienen tijdig voor de aanvang van de zitting gecontroleerd te worden. Het werk wordt gemaakt met een (bal)pen, tenzij de aard van het werk het gebruik van een potlood wenselijk of noodzakelijk maakt. Gebruik van correctievloeistof is niet toegestaan.
11. Gedurende het examen is het de kandidaat niet toegestaan, zich zonder toestemming van een toezichthouder uit het examenlokaal te verwijderen. Indien een kandidaat zich verwijdert, begeleidt een van de toezichthouders hem.
12. Het is de kandidaat toegestaan om eten, voor water wordt gezorgd, mee te nemen, maar het is niet toegestaan om energydrink mee te nemen in het examenlokaal.
13. De kandidaat is ervoor verantwoordelijk dat hij (al) zijn werk bij een van de toezichthouders inlevert. De toezichthouder controleert of de naam van de kandidaat op alle bladen van het werk staat vermeld. Na het verlaten van het lokaal mag de kandidaat niet worden toegestaan nog aan het desbetreffende examen te werken. Aan het eind van de zitting controleren de toezichthouders of alle kandidaten het werk hebben ingeleverd.
14. De examinerator kijkt het examenwerk na voor de door de directeur bepaalde datum. Bij het bepalen van de datum draagt de directeur zorg voor een evenwichtige verdeling van de tijd voor de examinerator en de gecommiteerde.

---

⁴ Alle devices waarmee je op internet kan of kan fotograferen zijn verboden om mee te nemen in de examenzaal.

15. De examiner geeft bij het nakijken de onvolkomenheden en fouten aan. Hij brengt geen verbeteringen aan. Waar bij de beoordeling volgens de correctievoorschriften per opgave of onderdeel punten worden toegekend, dient de waardering per opgave of onderdeel aangegeven te worden. Dit laatste geschiedt niet op het werk. Indien dat nodig is, wordt de beoordeling voorzien van een toelichting. De examiner noteert de cijfers niet op het werk.
16. De examiner past bij de beoordeling van het werk de bindende normen toe en de regels die gelden voor het bepalen van de cijfers die zijn voorgeschreven door de centrale examencommissie. Hij noteert de cijfers niet op het werk.
17. De leraar die in het kader van het examen optreedt als gecommiteerde voor een of meer andere scholen, werkt onder de verantwoordelijkheid van het eigen bevoegd gezag.
18. De gecommiteerde beoordeelt het werk van de andere school of scholen zo spoedig mogelijk. Hij houdt zich daarbij aan de bindende normen en aan de regels voor het bepalen van de cijfers die zijn voorgeschreven door de centrale examencommissie. Indien de gecommiteerde van mening is dat de examiner zich bij de correctie van het werk niet heeft gehouden aan de bindende normen, treedt hij in overleg met de examiner. Indien gecommiteerde en examiner niet tot overeenstemming komen, stelt de gecommiteerde de directeur van zijn school op de hoogte. De directeur pleegt overleg met de directeur van de school van de examiner. Indien dezen niet tot een oplossing van het probleem komen, stelt de gecommiteerde de directeur van de school van de examiner in het bezit van het werk en verzoekt hem de bindende normen te doen toepassen. Hetzelfde geldt indien de gecommiteerde van mening is dat de examiner de correctie niet overeenkomstig de voorschriften heeft uitgevoerd.
19. De gecommiteerde neemt contact op met de examiner om in overleg de score van het centraal examen vast te stellen.
20. Indien met toepassing van de bindende normen het overleg over een of meer kandidaten niet tot overeenstemming leidt, gaat de gecommiteerde naar de betrokken school voor nadere bespreking. Wanneer geen overeenstemming wordt bereikt, wordt de eindscore van het werk vastgesteld op het rekenkundig gemiddelde van beide beoordelingen. Hierbij wordt er naar boven afgerond op een geheel aantal scorepunten.
21. Het werk van het centraal examen der kandidaten en de lijsten van cijfers worden gedurende zes maanden na afloop van het eindexamen bewaard door de directeur. Het schriftelijk werk is alleen ter inzage op de school voor de betrokken kandidaat en/of diens ouder(s)/voogd. Het mag niet gekopieerd worden. Het mag niet buiten het schoolgebouw gebracht worden. De inzage geschiedt uitsluitend onder toezicht van de secretaris van het examen.
22. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de directeur, is verhinderd bij een of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen

op ten hoogste twee toetsen te voltooien. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de directeur aan bij de voorzitter van de desbetreffende staatsexamencommissie. In dat geval deelt de directeur aan de commissie mee, welke cijfers de kandidaat voor het schoolonderzoek en het eventueel reeds afgelegde gedeelte van het centraal examen heeft behaald, alsmede, wanneer dat zich voordoet, dat er sprake is van een wettelijk geoorloofde afwijking in de wijze van examineren. (Zie ook hoofdstuk 5: overige bepalingen).

Hoofdstuk 4: Uitslag, herkansing C.E. en diplomering

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks van 1 tot en met 10.
2. Het eindcijfer van een vak is gelijk aan het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een heel getal dan wordt het, indien de cijfers achter de komma 45 of minder zijn, naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn, naar boven afgerond.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de secretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van extra vakken niet bij de bepaling van de uitslag, d.w.z. dat een kandidaat niet kan zakken op een extra vak uit het vrije deel, dat gekozen is boven de wettelijke minimumeis (zie ook hoofdstuk 1 artikel 3, 4 en 5).
4. Een mavo leerling heeft zeven cijfers die meewegen in de slaag/zak regeling: voor Nederlands, Engels, maatschappijleer en vier keuzevakken. Deze zeven cijfers maken uit of de leerling geslaagd of gezakt is. Een examenkandidaat is geslaagd, indien de kwalificaties voor culturele kunstzinnige vorming, lichamelijke opvoeding en het profielwerkstuk minimaal voldoende zijn, het rekenexamen gemaakt is en:
  - Het gemiddelde van de vakken op het CE samen minimaal 5,5 is en
  - het eindcijfer bij het vak Nederlands is niet lager dan een 5 en
  - de rekentoets moet door de examenkandidaat gedaan zijn.
  - Het eindcijfer voor ten hoogste één examenvak een 5 is en alle overige eindcijfers 6 of hoger zijn, of
  - Het eindcijfer voor ten hoogste één vak een 4 is en alle overige eindcijfers 6 of hoger zijn én het cijfer 7 of hoger minstens één keer voorkomt, of
  - De eindcijfers voor ten hoogste twee vakken een 5 is en alle overige eindcijfers 6 of hoger zijn én het cijfer 7 of hoger tenminste één keer voorkomt.

Een havo-leerling heeft acht cijfers die meewegen in de slaag/zakregeling: voor Nederlands, Engels, vier profielvakken, één vak in het vrije deel en een combinatiecijfer.

Een vwo-leerling negen: dezelfde als op de havo en daarnaast een tweede moderne vreemde taal. Deze acht – respectievelijk negen – cijfers maken uit of de leerling geslaagd of gezakt is. Een examenkandidaat is geslaagd als:

- het gemiddelde van de vakken op het CE samen 5,5 is en
- het eindcijfer bij de vakken Nederlands, Engels en wiskunde niet meer dan één getelde vijf voorkomt en
- de rekentoets moet door de examenkandidaat gedaan zijn.
- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of

- er 1x5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
- er 1x4 of 2x5 of 1x5 en 1x4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6.0 is, en
- Daarnaast moet LO zijn beoordeeld als 'voldoende' of 'goed'.

Het combinatiecijfer voor havo bestaat uit de cijfers voor maatschappijleer, culturele kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk. Het combinatiecijfer voor vwo bestaat uit de cijfers voor maatschappijleer en het profielwerkstuk. Een eindcijfer van een drie of lager op de cijferlijst betekent dat de leerling niet geslaagd is. Dit geldt ook voor de verschillende onderdelen die meewegen in het combinatiecijfer.

Voor alle duidelijkheid: als één van de onderdelen van het combinatiecijfer een drie of lager is, is de leerling niet geslaagd, zelfs als het gemiddelde (oftewel: het combinatiecijfer) een zes of hoger is.

5. De kandidaat die niet voldoet aan de voorwaarden, genoemd in artikel 4, is afgewezen, behoudens de mogelijkheid tot herkansing, zoals bedoeld in het volgende artikel.
6. Herkansing centraal examen.
  - 6.1. De kandidaat heeft voor één vak waarin hij reeds examen heeft afgelegd, nadat ingevolge [Artikel 51 Eindexamenbesluit VO](#), de cijfers zijn bekendgemaakt, het recht om in het tweede tijdvak of, indien [Artikel 45 Eindexamenbesluit VO](#) van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen.
  - 6.2. De kandidaat stelt de secretaris van het eindexamen voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
  - 6.3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
  - 6.4. Na afloop van de herkansing wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van [Artikel 51 Eindexamenbesluit VO](#) wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
  - 6.5. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.
7. Duplicaten van diploma's worden niet uitgereikt. Indien iemand zijn diploma kwijtraakt, kan hij bij de school een verklaring krijgen waarin staat, dat hij met goed gevolg examen heeft afgelegd. Het diploma staat ook in een digitaal diplomaregister (www.duo.nl/diplomaregister).
8. Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het voorgeschreven aantal vakken, worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.

Hoofdstuk 5: Overige bepalingen.

1. Afwijkende wijze van examinering.
  - 1.1. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
  - 1.2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat
    - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld.
    - b. de aanpassing, voor zover betrekking hebbend op het centraal examen, in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en
    - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
  - 1.3. De directeur kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
    - a. het vak Nederlandse taal en letterkunde
    - b. het vak Nederlandse taal
    - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
  - 1.4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten.
  - 1.5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.
  - 1.6. De directeur kan een leerling, na overleg met de leerling en, indien de leerling minderjarig is, met diens ouders, voogden of verzorgers, vrijstelling verlenen voor het volgen van het onderwijs in het deelvak lichamelijke opvoeding indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen. De directeur geeft de inspectie kennis van de verleende vrijstelling en vermeldt daarbij de gronden waarop deze vrijstelling berust.

- 1.7. De leerling van een school voor VWO die in het bezit is van het diploma HAVO is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in de volgende vakken van het gemeenschappelijk deel: maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming.
- 1.8. De directeur van een school voor VWO kan een leerling op diens verzoek, of indien de leerling minderjarig is, op verzoek van zijn ouders, voogden of verzorger vrijstellen van het volgen van onderwijs in de vakken Franse taal en letterkunde of Duitse taal en letterkunde of Spaanse taal en letterkunde, genoemd in [Artikel 26b, eerste lid, Inrichtingsbesluit WVO](#), of van beide, in de volgende gevallen:
- de leerling werd in de eerste drie leerjaren met toepassing van [artikel 21 2de lid van het Inrichtingsbesluit WVO](#) vrijgesteld van het volgen van onderwijs in de vakken Franse taal of Duitse taal, respectievelijk van het volgen van onderwijs in beide:
  - de leerling is voor de eerste maal tot een school voor VWO toegelaten, is geplaatst in een hoger leerjaar dan het derde en heeft voordien buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in het overeenkomstige vak, respectievelijk in de overeenkomstige vakken, gevolgd:
  - de leerling is in het bezit van het diploma HAVO en werd met toepassing van [artikel 26e 4de lid van het Inrichtingsbesluit WVO](#) vrijgesteld van het volgen van onderwijs in het vak moderne taal en letterkunde. De voorwaarden die hiervoor gelden zijn de volgende:
    - De ouder(s)/verzorger(s) doen tijdig een schriftelijk verzoek aan de schoolleiding, ruimschoots voor aanvang van het schooljaar waarvoor vrijstelling wordt gevraagd.
    - Er wordt alleen ontheffing gegeven aan leerlingen met een stoornis die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal (inrichtingsbesluit).
    - Er moet bij het verzoek een deskundigenverklaring toegevoegd worden als deze nog niet ter beschikking is van de school.
    - De leerling moet een E&M, N&G, of N&T profiel hebben.
    - In overleg met de decaan wordt een ander vak aan het vakkenpakket toegevoegd waarmee de leerling aan de minimale studielasturen komt.
    - Een verzoek tot vrijstelling wordt door de schoolleiding verleend en schriftelijk aan de ouders bevestigd.
- 1.9. De directeur kan de in 1.8 bedoelde vrijstelling in bijzondere gevallen ook verlenen aan een leerling die niet voldoet aan een van de in die leden genoemde voorwaarden. De vrijstelling behoeft de goedkeuring van de inspectie.
- 1.10. De directeur bepaalt in de in 1.8 en 1.9 lid genoemde gevallen welk onderwijs voor de leerling in de plaats komt van het onderwijs waarvoor vrijstelling is verleend, met dien verstande dat het vervangende onderwijs tenminste dezelfde normatieve studielast heeft als het onderwijs waarvoor vrijstelling is

verleend, en betrekking heeft op taal en letterkunde. Indien de directeur van oordeel is dat dit laatste niet mogelijk is of ondoelmatig is, stelt hij de inspectie daarvan in kennis. Daarbij doet de directeur een voorstel voor een andere vervanging. Deze vervanging behoeft de goedkeuring van de inspectie.

2. Spreiding voltooiing eindexamen.
- 2.1. De directeur kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen het eindexamen gespreid over twee opeenvolgende schooljaren wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
- 2.2. De directeur geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de directeur afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
- 2.3. [Artikel 59 Eindexamenbesluit VO](#) is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid eindexamen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het eindexamen is afgesloten voor de eerste maal zijn vastgesteld.
- 2.4. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de cijfers van de centrale examens die zijn afgelegd in het eerste schooljaar van het gespreid eindexamen, zendt de directeur aan de inspectie een lijst waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in [Artikel 59 Eindexamenbesluit VO](#).
- 2.5. De vaststelling van de uitslag geschiedt overeenkomstig [Artikel 50 Eindexamenbesluit VO](#).

Bijlagen bij het examenreglement

Bijlage 1: De commissie van beroep:

Correspondentieadres:
De rector, de heer H. Schapenk
Keizerin Marialaan 4,
5702 NR HELMOND.

Bijlage 2: De waarnemend directeur:

Correspondentieadres:
De directeur, de heer R. Aarts
Nachtegaallaan 40,
5702 KN HELMOND.

Bijlage 3: De secretaris van het examen

Correspondentieadres:
De secretaris van het eindexamen, de heer M. Verhagen
Nachtegaallaan 40,
5702 KN HELMOND.

Bijlage 4: Belangrijke data 2018 - 2019

Overzicht van data, die in verband met het SE en het CE van belang zijn:

24 augustus	Inleveren keuzeformulier PWS havo
31 augustus	Verdeling PWS over secties
4 september	Opstart PWS les7/ 8
14 september	Inleveren onderzoeksplan PWS
28 september	PTA en examenreglement beschikbaar
9 november	Inleveren voortgangskwalificatie docenten PWS
12 t/m 19 november	Toets periode 1
20 t/m 23 november	Maatwerkweek periode 1
4 december	Opgave herkansingen periode 1
18 december	Presentatie profielwerkstuk mavo 3 15:15 – 16:15 Presentatie profielwerkstuk mavo 4 18:00 – 19:00
11 december	Herkansingen + inhalen periode 1
7 t/m 18 januari	Rekenexamen mavo/ havo/ vwo (mogelijkheid)
25 januari	Inleveren conceptverslag profielwerkstuk
22 februari t/m 1 maart	Toets periode 2
11 t/m 15 maart	Maatwerkweek periode 2 Rekenexamen mavo/ havo/ vwo (mogelijkheid)
19 maart	Opgave herkansingen periode 2 Opgave inhaalherkansing examenklassen
20 maart	Presentatie profielwerkstuk havo + inleveren eindverslag
21 maart	Verdediging Academische Proef (PWS) vWo + inleveren eindverslag
26 maart	Herkansingen + inhalen periode 2
4 april	Inhaalherkansing examenklassen
19 april	Laatste lesdag examenklassen, stuntdag
6 t/m 8 mei 8 mei	Blokrooster Examenklassen Proefexamens
9 t/m 23 mei	Centraal Eindexamen 1 ^{ste} tijdvak (zie bijlage 5)
27 mei t/m 9 juni	Rekenexamen mavo/ havo/ vwo (mogelijkheid)
5 juni	Opgave inhaalherkansing niet examenklassen

12 juni	Uitslag 1 ^{ste} tijdvak mavo/ havo/ vwo Uitreiken cijferlijst mavo/ havo/ vwo Uiterlijk opgeven deelname examen 2 ^{de} tijdvak Inhaalherkansing niet examenklassen
17 t/m 20 juni	Centraal Eindexamen 2 ^{de} tijdvak
19 t/m 26 juni	Toets periode 3
28 juni	Uitslag 2 ^{de} tijdvak mavo/ havo/ vwo
1 juli	Diploma-uitreiking m4
2 juli	Diploma-uitreiking h5
3 juli	Diploma-uitreiking w6
Augustus	Aanvang Centraal Eindexamen 3 ^{de} tijdvak (Staatsexamens)

Bijlage 5: Data Centraal Examen 2019 tijdvak 1⁵

Week 12	mavo	havo	vwo
vanaf 18 maart	cpe beeldend		
Week 19	mavo	havo	vwo
do 9 mei	13:30-15:30 biologie	13:30-16:30 wiskunde a, b	13:30-16:30 scheikunde
vr 10 mei		9:00-12:00 Duits	
	13:30-15:30 Nederlands	13:30-16:00 management & organisatie	13:30-16:30 Nederlands
Week 20	mavo	havo	vwo
ma 13 mei	9:00- 11:00 Duits	9:00-12:00 geschiedenis	9:00-12:00 geschiedenis
	13:30-15:30 economie	13:30-16:30 natuurkunde	13:30-16:30 biologie
di 14 mei	9:00-11:00 geschiedenis		9:00-11:30 Duits
	13:30-15:30 natuur – en scheikunde 1	13:30-16:00 Engels	13:30-16:30 economie
wo 15 mei	9:00-11:00 aardrijkskunde	9:00-12:00 maatschappijwetenschappen	9:00-12:00 kunst algemeen
	13:30-15:30 Frans	13:30-16:00 Frans	13:30-16:00 Engels
do 16 mei	13:30-15:30 wiskunde	13:30-16:30 Nederlands	
vr 17 mei			9:00-12:00 aardrijkskunde
	13:30-15:30 Engels	13:30-16:30 biologie	13:30-16:30 natuurkunde
Week 21	mavo	havo	vwo
ma 20 mei	9:00-11:00	9:00-12:00 kunst algemeen	
	13:30-15:30 natuur – en scheikunde 2	13:30-16:30 economie	13:30-16:30 wiskunde a, b, c
di 21 mei		9:00-12:00 aardrijkskunde	
	13:30-15:30 beeldende vorming	13:30-16:30 scheikunde	13:30-16:30 management & organisatie
wo 22 mei			9:00-12:00 maatschappijwetenschappen

⁵ (zie hiervoor ook www.examenblad.nl)

			13:30-16:00
			Frans
do 23 mei		13:30-16:00	13:30-16:00
		Spaans	Spaans
vr 24 mei	Vanaf deze datum ruimte voor eventuele toepassing 'Continuïteitsplan centrale examens' ⁶		

---

⁶ Voor eventualiteiten waarbij de geheimhouding van de examens geschonden is of afname niet mogelijk is, treedt een Continuïteitsplan in werking. In het meest ingrijpende noodsценario kunnen één of meer centrale examens worden uitgesteld en kan het eerste en tweede tijdvak zich uitstrekken tot het moment van de aanvang van de vroegste zomervakantie (aanvangsdatum 4 juli 2015, volgens het overzicht schoolvakanties schooljaar 2014-2015 van het ministerie van OCW).

Bijlage 5:

Regeling versneld examen en examen op een hoger niveau.

In sommige situaties is het mogelijk om in een vak een examen af te leggen op een hoger niveau (bijv. een havoleerling doet examen voor een vak op vwo-niveau). Het is in sommige situaties ook mogelijk al een examen af te leggen in een voorexamenjaar. Om in aanmerking te komen voor zo'n traject gelden de volgende regels:

1. De leerling heeft toestemming nodig van zijn of haar docent;
2. De leerling heeft instemming nodig van de examensecretaris;
3. De leerling moet de schoolexamens maken van het examenjaar van het niveau waarin hij/zij examen doet en dient een volledig examendossier te hebben. Dat wil zeggen dat de leerling ook een schoolexamencijfer moet hebben uit het voorexamenjaar. Dat kan een maatwerktoets zijn die representatief is voor de stof van het examenjaar
4. Afspraken worden vastgelegd in een apart contract (maatwerk PTA).

Regeling extra vak.

Je kunt als leerling een extra vak volgen in je opleiding of deelnemen aan een extra onderwijstraject (bijv. IBC op het Carolus Borromeus College). Daarvoor gelden de volgende regels.

1. Een extra vak kies je bij de start van leerjaar 4;
2. In de onderbouw heb je minimaal een 7,0 gemiddeld voor je gekozen profielvakken;
3. De mentor en de afdelingsleider moeten toestemming geven voor het extra vak;
4. Er is geen garantie dat het vak ook in je rooster past. Dat wil zeggen dat de leerling steeds afspraken met de docent moet maken m.b.t. het volgen van lessen;
5. De leerling moet een grote mate van zelfstandigheid hebben;
6. Er wordt per periode gekeken of het extra vak haalbaar is;
7. Bij botsingen in toetsroosters heeft steeds het reguliere traject voorrang op het extra vak.